

T.B.M.M.
BARİŞ ve DEMOKRASİ PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı: 100
Tarih: 20.10.2011

10/194

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye cezaevlerinde yaşanan insan hakları ihlallerinin ve ağır hastalıkları bulunan tutuklu ve hükümlülerin tahliye ve tedavi edilmeme hususlarının araştırılması amacıyla Anayasanın 98'inci İç Tüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

Halil AKSOY ①
Ağrı Milletvekili

GEREKÇE

Cezaevleri bu ülkenin kanayan yarası olmaya devam ediyor. İnsan hak ihlallerinin en çok yaşandığı yerlerin başında cezaevleri geliyor. Cezaevlerinde yaşanan hak ihlalleri, uluslar arası alanlara da taşınmış ve son yıllarda ise ciddi bir artış göstermiştir.

AKP iktidarı ile birlikte, ciddi bir artış da cezaevlerinde kalanların sayısında olmuştur. Cezaevleri artık dolup taşıyor. Mahkumlar, yemekhanelerde bile yatmak zorunda kalıyor. İstatistikler cumhuriyet tarihinin en yüksek sayısına ulaştığını gösteriyor. 1980 darbesinde dahi doluluk oranı bu kadar olmamıştı. Şu an 120 bini aşkın tutuklu ve hükümlü; cezaevlerinde olumsuz koşullarda yaşamaya çalışıyor.

İnsan Hakları kurumlarına yapılan yoğun başvurular da, cezaevlerinde yaşanan sorunların hangi aşamaya geldiğini ortaya koymaktadır. Tutuklu ve hükümlüler cezaevleri idaresinin hukuk dışı kötü muamelesine maruz kalmaktadırlar. Bu kötü muameleler içinde gardiyanların fiziki saldırıları da söz konusu olup, bunun bir çok örneğini basına da yansımıştır. Ayrıca yasal olarak kendilerine tanınan birçok hak da, yine cezaevleri idaresi ve güvenlik birimleri tarafından ellerinde alınmaktadır. Birçok cezaevinde haftada 10 saat olması gereken sosyal faaliyet hakkı, ayda 6-7 saatle sınırlandırılmaktadır. Yine bu sosyal faaliyetlerin 9-10 kişilik gruplar halinde yapılması gerekirken, tutuklular bu haktan da yararlandırılmamaktadırlar. Cezaevindeki tutuklu ve hükümlüler, keyfi uygulamalar neticesinde; haklarında toplatma ve yasaklama kararı olmadığı halde kendilerine gazete, dergi ve kitap gibi kültür, sanat ve iletişim araçları da verilmemektedir. Ayrıca hala yakınlarıyla telefonda Kürtçe konuşmaları engellenmektedir.

Cezaevlerindeki koşullar, tutuklu ve hükümlülerin yaşam hakkını adeta ortadan kaldırmıştır. İdarenin keyfi olarak verdiği disiplin cezaları, tutukluların hapis içinde hapis yaşamalarına neden olmaktadır. Sürekli verilen hücre cezaları, iletişim cezası, sosyal faaliyetlere katılmama, televizyon izlememe... gibi insanın en doğal hakları disiplin cezası adı altında geri alınmaktadır. Verilen disiplin cezaları cezaevlerinde kalanların yaşamsal tüm haklarını ortadan kaldırmaktadır. Ayrıca sürekli verilen telefonla görüşmeme cezası neticesinde, aileleri de cezalandırmaktadır. Tutuklu ve hükümlülerin hekime erişim hakkı da çok ciddi bir boyutta kısıtlanmaktadır.

Ölüm noktasında bulunanların tedavileri o hastalığa uygun hastanelerde yapılmadığı gibi, ring araçlarıyla hastaneye götürülürken, hastalığın dozu yükselmektedir. Tutuklu ve hükümlülerin ailelerinin bulunduğu kentteki cezaevlerine sevk istemleri ise, ya cevapsız

kalmakta ya da gerekçesiz bir şekilde reddedilmektedir. Anayasal güvence altında bulunan “sağlıklı yaşama hakkı” ne yazık ki insani yaşam boyutunda sağlanmamaktadır. Oysa ki Sosyal Devlet gereği olarak; tutuklu ve hükümlülerin “tıbbi bakım alma hakları” devletçe güvence altına alınmalı ve uygulamada karşılaşılan bütün engellemeler kaldırılmalıdır. Temel insan haklarından biri olan sağlıklı yaşama hakkı diğer insanlardan ayırt edilmeksizin tüm tutuklu ve hükümlülere de eşit, ulaşılabilir, ücretsiz ve nitelikli bir biçimde sunulmalıdır. İnsan Hakları kurumlarına ulaşan başvurulara göre, tutuklu ve hükümlülerin tıbbi bakıma erişim hakları ciddi bir şekilde engellenmektedir. Uluslararası standartlar, cezaevinde sağlanan tıbbi bakım hizmetinin, cezaevi dışındaki olanaklarla eşit olması gerektiğini öngörmektedir. Ne yazık ki, Türkiye’deki cezaevlerinde sağlanan tıbbi bakım hizmeti, yok denecek kadar az, hatta bazı hastalar bilinçli olarak ölüme terk edilmektedirler. İnfazlarının durdurulmasına ilişkin talepler aylar geçmesine rağmen Adli Tıp Kurumuna sevkleri yapılmamakta, açıkça cezaevinde ölümleri beklenmektedir.

Başta kanser olmak üzere, ağır hastalıklarla mücadele eden 50’ye yakın tutuklu ve hükümlü, cezaevlerinde ölümü beklemektedir. Bu tutuklu ve hükümlülerin derhal tahliye edilerek, tedavilerinin ailelerinin yanında ve istedikleri hastanelerde yapılması gerekir. Cezaevlerinde yaşanan insan hakları ihlallerinin kurulacak bir meclis araştırma komisyonu ile araştırılması, zorunluluk olmuştur.

3. Pervin BULDAN
BDP Iğdır Milletvekili

4. Hasıp KAPLAN
BDP Şırnak Milletvekili

5. Sırrı SAKIK
BDP Muş Milletvekili

6. Murat BOZLAK
BDP Adana Milletvekili

8. Ayla AKAT ATA
BDP Batman Milletvekili

9. İdris BALUKEN
BDP Bingöl Milletvekili

10. Hüsamettin ZENDERLİOĞLU
BDP Bitlis Milletvekili

11. Emine AYNA
BDP Diyarbakır Milletvekili

12. Nüksel AYDOĞAN
BDP Diyarbakır Milletvekili

13. Altan TAN
BDP Diyarbakır Milletvekili

14. Adil KURT
BDP Hakkari milletvekili

15. Esat CANAN
BDP Hakkari milletvekili

16. Sırrı Süreyya ÖNDER
BDP İstanbul Milletvekili

17. Sebahat TUNCEL
BDP İstanbul Milletvekili

18. Mülkiye BİRTANE
BDP Kars milletvekili

19. Erol DORA
BDP Mardin milletvekili

21. Demir ÇELİK
BDP Muş Milletvekili

23. Nazmi GÜR
BDP Van Milletvekili

20. Ertuğrul KÜRKÇÜ
BDP Mersin Milletvekili

22. İbrahim BİNİCİ
BDP Şanlıurfa Milletvekili

24. Özdal ÜÇER
BDP Van Milletvekili